

Osmanlı Kùltür ve Medeniyeti — Deneme

KPSS AI Coach · 20.09.2026 · 7 soru

Osmanlı şehirlerinde gündelik hayatın sürdürölmesinde üretim yapan zanaatkârlar ile mal değışimini sağlayan tüccarlar önemli bir yer tutmuştur. Bu yapı, şehir halkının ekonomik faaliyetlerinin belirli meslekler ve alışveriş çevresinde toplandığını göstermektedir.

1. Buna göre Osmanlı şehir hayatıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Şehir ekonomisi zanaat ve ticaret çevresinde şekillenmiştir.
- B) Şehirlerde bütün ekonomik faaliyetler tarıma dayandırılmıştır.
- C) Ticaret yalnızca saray çevresinde yürütölmüştür.
- D) Zanaat faaliyetleri kırsal alanlarla sınırlı kalmıştır.
- E) Şehir halkının geçiminde ekonomik faaliyetler belirleyici değildir.

2. Fatih Sultan Mehmet döneminde gelecekte hükümdar olacak hanedan üyelerinin yetiştirilmesine önem verilen eğitim uygulaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şehzadelerin eğitimi
- B) Devşirme eğitimi
- C) Medrese eğitimi
- D) Lonca eğitimi
- E) Acemi Ocağı eğitimi

Topkapı Sarayı'nın çevresindeki konaklar, Osmanlı kùltürünün oluştuğı başlıca çevre içinde değeriendirilmiştir. Bu durum, kùltürel üretimin yalnızca tek bir yapıdan ibaret olmadığını göstermektedir.

3. Buna göre Osmanlı kùltür çevresiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kùltürel oluşumda sarayla birlikte çevresindeki konaklar da önem taşımıştır.
- B) Kùltürel faaliyetler yalnızca taşra şehirlerinde yürütölmüştür.
- C) Topkapı Sarayı kùltürel gelişmelerden tamamen uzak kalmıştır.
- D) Konaklar saray çevresinden bağımsız kùltür merkezleridir.
- E) Osmanlı kùltürü yalnızca askerî kurumlarda oluşturulmuştur.

4. Topkapı Sarayı teşkilatında dış saray olarak adlandırılan, önemli saray çalışanlarının görev yaptığı ve yönetim işlerinin yürütöldüğü bölüm aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Birun
- B) Enderun
- C) Harem
- D) Divan-ı Hümayun
- E) Bâbüâlî

5. Osmanlı Devleti'nde şehir kültürünün oluşumuna ilişkin aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

- A)** Şehir kültürünün temeli Türkiye Selçukluları mirası üzerine şekillenmiştir.
- B)** Şehir kültürünün oluşumunda Türkiye Selçukluları mirası etkili olmuştur.
- C)** Şehir kültürünün dayandığı temel, Türkiye Selçukluları mirasıdır.
- D)** Şehir kültürü, Türkiye Selçukluları mirası üzerine biçimlenmiştir.
- E)** Şehir kültürünün temeli Bizans mirası üzerine şekillenmiştir.

6. Osmanlı Devleti'nde saray teşkilatında yönetim işlevi taşıyan bölüme ilişkin aşağıdaki nitelermelerden hangisi doğru değildir?

- A)** Bu bölüm dış saray olarak adlandırılır.
- B)** Bu bölümde önemli saray çalışanları bulunur.
- C)** Bu bölüm yönetici bölümüdür.
- D)** Bu bölüm saray çalışanlarının bulunduğu bölümdür.
- E)** Bu bölüm iç saray bölümü olarak tanımlanır.

7. Osmanlı Devleti'nde dış saray olarak adlandırılan, önemli saray çalışanlarının bulunduğu yönetici bölümünü ifade eden terim aşağıdakilerden hangisidir?

- A)** Birun
- B)** Enderun
- C)** Harem
- D)** Divan-ı Hümayun
- E)** Babîâli

Cevap Anahtarı

1. A

2. A

3. A

4. A

5. E

6. E

7. A

Çözümler

1. Şehir hayatında halkın geçim kaynağının zanaat ve ticaret olması, şehir ekonomisinin bu iki faaliyet çevresinde şekillendiğini gösterir. Diğer ifadeler kapsamı daraltmakta veya kaynakta belirtilen ekonomik temeli tersine çevirmektedir.
2. Osmanlı Devleti'nde geleceğin padişahı olan şehzadelerin eğitime önem verilmiştir. Devşirme, medrese, lonca ve Acemi Ocağı eğitimleri farklı kişi veya kurumlarla ilişkilidir.
3. Osmanlı kültürünün oluşumunda en önemli merkez Topkapı Sarayı ve etrafındaki konaklardır. Bu nedenle kültürel çevreyi yalnızca sarayla sınırlamayan A seçeneği doğru kapsamı verir; diğerleri kaynakta belirtilen çevreyi dışlar veya tersine çevirir.
4. Dış saray niteliği taşıyan ve önemli saray çalışanlarının bulunduğu yönetici bölüm Birun olarak adlandırılır. Enderun sarayın iç eğitim ve hizmet alanını, Harem hanedanın özel yaşam bölümünü, Divan-ı Hümayun danışma ve karar organını, Bâbîâli ise daha sonraki hükûmet merkezini ifade eder.
5. Osmanlı şehir kültürünün temeli Türkiye Selçukluları mirası üzerine şekillenmiştir. Bizans mirası ifadesi bu belirlemeyle uyumadığından söylenemez; diğer yargılar aynı temel ilişkinin farklı anlatımlarıdır.
6. Kaynakta bu bölüm dış saray olarak adlandırılmakta ve önemli saray çalışanlarını barındıran yönetici bölümü olarak tanımlanmaktadır. Bu nedenle A, B, C ve D ifadeleri doğrudur; E seçeneğinde ise dış saray yerine iç saray denilerek kategori değiştirilmektedir.
7. Osmanlı saray teşkilatında dış saray olarak adlandırılan ve önemli saray çalışanlarının bulunduğu yönetici bölümünün adı Birun'dur. Enderun sarayın iç eğitim ve hizmet alanıyla, Harem ise ayrı bir saray birimiyle ilişkilidir; bu nedenle B ve C ayırt edici çeldiricilerdir.